

วิธีการช่วยเหลือเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

สำนักการศึกษา 2022

บทนำ

ผู้ปกครองมักจะต้องการเลี้ยงดูบุตรหลานของตนด้วยการมอบสภาพแวดล้อมในการอยู่อาศัย และการเรียนรู้ที่เหมาะสมให้กับบุตรหลานเสมอ การระบุและการส่งเสริมความช่วยเหลือตั้งแต่เนิ่น ๆ ช่วยทำให้พวกเขาที่มีความต้องการทางการศึกษาพิเศษ (SEN) สามารถปรับตัวเข้ากับชีวิตประจำวัน และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพของพวกเขาได้

ภาวะบกพร่องทางสติปัญญา (ID) คืออะไร

ID หมายถึงความสามารถทางปัญญาที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญพร้อมกับความยากลำบากในการเรียนรู้ และการปรับตัวให้เข้ากับชีวิตเมื่อเปรียบเทียบกับเพื่อนในวัยเดียวกัน เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (ID) มักมีปัญหาคาดต่อไปนี้:

- ความรู้ความเข้าใจ: ค่อนข้างอ่อนแอในการให้เหตุผลเชิงนามธรรม และเชิงตรรกะ และมีความสามารถในการรวมความรู้ และลักษณะทั่วไปที่ต่ำกว่า
- ความจำ: มีความผิดปกติในด้านระบบความจำ และอาศัยการท่องจำอย่างเดียว
- ความตั้งใจ: สมาธิสั้น และมีแนวโน้มที่จะถูกทำให้เสียสมาธิได้ง่าย
- ภาษา: มีปัญหาในการทำความเข้าใจ และการแสดงออก จำกัดศัพท์ได้ไม่กี่คำ มีรูปแบบประโยคง่าย ๆ อาจมีการพูดไม่ชัด
- การประสานงานระหว่างการรับรู้ และการสั่งการ: การทำงานประสานกันระหว่างร่างกาย มือ และตาที่ไม่มีความยืดหยุ่น
- ทักษะการปรับตัว: การดูแลตนเองในทุก ๆ วัน และทักษะการเข้าสังคมไม่ดี

บทบาทของผู้ปกครอง

ฉันสงสัยว่าลูกของฉันอาจมีความบกพร่องทางสติปัญญา (ID)...

- เริ่มติดต่อกับผู้ประสานงานความต้องการพิเศษทางการศึกษา (SENCO) ครูประจำชั้น เจ้าหน้าที่แนะนายนักเรียน หรือนักสังคมสงเคราะห์ของโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนสามารถจัดการประเมิน และแนะนำบริการที่เหมาะสมได้

ลูกของฉันได้รับการประเมินว่ามีความบกพร่องทางสติปัญญา (ID)...

- มอบข้อมูล SEN ของบุตรหลานของคุณให้แก่โรงเรียนทันที และอย่างมีสติ
- คอยติดต่อสื่อสารกับทีมสนับสนุนนักเรียนของโรงเรียน ครูประจำชั้น และครูประจำวิชาเพื่อทำความเข้าใจการเรียนรู้ของบุตรหลานของคุณในโรงเรียน และหารือเกี่ยวกับกลยุทธ์การสนับสนุนที่เหมาะสมกับพวกเขาเมื่อจำเป็น
- ปรับความต้องการ และความคาดหวังของคุณที่มีต่อบุตรหลานของคุณตามความสามารถของพวกเขา
- จัดให้มีการจัดเตรียมที่เหมาะสมที่บ้านเพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เช่น
  - เตรียมให้บุตรหลานของคุณอ่านในพื้นที่ที่เงียบสงบ และปราศจากสิ่งรบกวนสมาธิ
  - กำหนดตารางการบ้านเป็นประจำ อนุญาตให้หยุดพักระหว่างงานต่าง ๆ
  - ทบทวนตารางเวลาประจำวัน และสิ่งที่ต้องรู้ในแต่ละวันและกล่าวเตือนพวกเขาเมื่อให้ประพฤติตัวอย่างเหมาะสมก่อนที่บุตรหลานของคุณจะเข้าเรียน
- กล่าวชื่นชมพฤติกรรมที่เหมาะสมของบุตรหลานของคุณโดยทันทีเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพที่ดี
- ใช้กลยุทธ์การสนับสนุนต่อไปนี่เพื่อช่วยในการเรียนรู้ของบุตรหลานของคุณ:
  - เป็นรูปธรรม: ใช้ตัวอย่าง และเนื้อหาที่เป็นรูปธรรมเพื่อช่วยให้บุตรหลานของคุณเข้าใจแนวคิดที่ค่อนข้างซับซ้อน และเป็นนามธรรม เช่น วัตถุที่เป็นรูปธรรมเพื่อสอนการคำนวณทางคณิตศาสตร์ สาดิทุกชิ้นตอนในงาน และให้บุตรหลานของคุณเขียนแบบ และฝึกฝน
  - วิธีการเรียนรู้แบบหลายประสาทสัมผัส:
ใช้สื่อการเรียนรู้แบบหลายประสาทสัมผัสเพื่อช่วยให้บุตรหลานของคุณเข้าใจเนื้อหาการเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจง เช่น วัตถุที่เป็นรูปธรรม รูปภาพ เรื่องราว แผนภูมิ/ตาราง เป็นต้น
  - เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน: ค้นหาโอกาสในชีวิตประจำวันเพื่อสอนบุตรหลานของคุณ เชื่อมโยงการเรียนรู้กับชีวิตประจำวัน เช่น ส่งเสริมให้บุตรหลานของคุณคำนวณการเปลี่ยนแปลง และอ่านคำอธิบายบนบรรจุภัณฑ์ในขณะที่กำลังซื้อสินค้า
  - ขั้นตอนเล็ก ๆ ในการเรียนรู้: แบ่งงานออกเป็นขั้นตอน กำหนดเป้าหมายย่อย สอนพวกเขาทีละอย่าง และยินยอมให้มีการฝึกซ้อมมาก ๆ
  - ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และซอฟต์แวร์การศึกษาเชิงโต้ตอบเพื่อเรียนรู้ และฝึกฝนซ้ำๆ
- ส่งเสริมให้บุตรหลานของคุณมีส่วนร่วมในกิจกรรมยามว่างที่มีความหมายเพื่อเพิ่มความรู้สึก บรรลุผลสำเร็จ และความมั่นใจ รวมถึงสร้างจุดแข็งของพวกเขา

บริการช่วยเหลือ และกลยุทธ์

โดยทั่วไป ขึ้นอยู่กับการประเมิน และคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ รวมถึงความยินยอมของผู้ปกครอง

สำนักงานการศึกษาจะจัดนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (ID) เข้าโรงเรียนพิเศษที่เหมาะสมเพื่อรับการช่วยเหลืออย่างเข้มข้น โรงเรียนจะให้การช่วยเหลือตามความต้องการของนักเรียนดังต่อไปนี้:

โรงเรียนพิเศษ

มีสามประเภทของโรงเรียนพิเศษสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้แก่ ระดับเล็กน้อย ปานกลาง และรุนแรง

ให้บริการการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาหลายระดับ โรงเรียนเหล่านี้ดำเนินการตามชั้นเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยมีหลักสูตรที่เน้นความรู้เรื่องพื้นฐาน และการเรียนรู้ทักษะ การเสริมสร้างความเข้าใจในตนเอง และความสัมพันธ์กับสังคม ตลอดจนทักษะในการใช้ชีวิตอิสระ เป็นต้น

โรงเรียนสามัญ

➤ “แบบการช่วยเหลือขั้นที่ 3”

- มอบการสอนที่มีคุณภาพขั้นที่ 1 แก่นักเรียนโดยใช้วิธีการสอน และสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ และทำการปรับเปลี่ยนการสอนตามการเสียดคิดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยการทำเช่นนั้น สามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียนในชั้นเรียน รวมถึงสามารถปรับปรุงความสามารถในการปรับตัวเพื่อการเรียนรู้ และการเข้าสังคม
- จัดเตรียมให้มีการสนับสนุนการช่วยเหลือ “ส่วนเสริม” ขั้นที่ 2 เช่น การเรียนรู้กลุ่มย่อย โปรแกรมแก้ไขหลังเลิกเรียน และโปรแกรมดึงตัวนักเรียนออกจากกลุ่มเพื่อแก้ไข เป็นต้น โดยการเช่นนั้น นักเรียนสามารถเชี่ยวชาญแนวคิด หรือทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญ รวมถึงที่ได้เรียนรู้ในชั้นเรียนปกติ หรือเสริมสร้างทักษะการดูแลตนเอง และทางสังคม
- นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีปัญหาในการเรียนรู้วิชาวิชาการ ทักษะทางสังคม และทักษะชีวิตปรับตัว โดยทั่วไปแล้ว พวกเขาจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนขั้นที่ 3 เป็นรายบุคคล โรงเรียนจะออกแบบ “แผนการศึกษารายบุคคล” สำหรับพวกเขา และหารือกับผู้ปกครองในการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ส่วนบุคคลที่เหมาะสมตามความต้องการของพวกเขา และจัดให้มีการฝึกอบรมอย่างเข้มข้นเป็นรายบุคคล รวมถึงดำเนินการทบทวนอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับความก้าวหน้าในการเรียนรู้ และประสิทธิภาพของแผน

➤ สนับสนุนกลยุทธ์ที่โรงเรียนมักใช้เพื่อรองรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

การวิเคราะห์งาน

แบ่งเนื้อหาการสอนออกเป็นขั้นตอนเล็ก ๆ สำหรับแนวคิดที่ซับซ้อน ให้เน้นการสอนองค์ประกอบหนึ่งของแนวคิดในแต่ละครั้ง เพื่อให้ให้นักเรียนเชี่ยวชาญทีละขั้นตอน

การเสริมต่อการเรียนรู้

สร้างการเสริมต่อการเรียนรู้ที่แตกต่างกันในระหว่างขั้นตอนการสอนเพื่อช่วยในการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น การแสดงวัตถุที่เป็นรูปธรรม คำแนะนำด้วยวาจา ภาพประกอบ แผนภาพ ตัวอย่าง การให้คำศัพท์ กรอบการเขียน เป็นต้น

การสนับสนุนพฤติกรรมเชิงบวก

จากการวิเคราะห์พฤติกรรม ฝึกอบรม

และส่งเสริมความสามารถของนักเรียนในการแทนที่พฤติกรรมของปัญหาด้วยพฤติกรรมปรับเปลี่ยนในชั้นเรียนที่เหมาะสม และพฤติกรรมมีส่วนร่วมในการเรียนรู้

การช่วยเหลือจากเพื่อน

ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และเพื่อนฝูง เช่น

การจัดเพื่อนที่เป็นมิตรให้นั่งข้างนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หรือจัดนักเรียนให้เข้าร่วมกลุ่มปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน

การฝึกอบรมการพูด และการติดต่อสื่อสาร

จัดให้มีการฝึกอบรมการพูด และการติดต่อสื่อสารกันแบบกลุ่ม หรือรายบุคคลให้กับนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือ

- การช่วยเหลือแบบมีอาชีพ
จัดเตรียมให้มีนักจิตวิทยาการศึกษาในโรงเรียน นักบำบัดการพูด เป็นต้น เพื่อให้บริการด้านการประเมิน การให้ คำปรึกษา และการช่วยเหลือแบบมีอาชีพ

เว็บไซต์ และหมายเลขโทรศัพท์ที่เป็นประโยชน์สำหรับการสอบถาม

สำนักงานการศึกษา

<http://www.edb.gov.hk>

สำนักงานการศึกษาภูมิภาคฮ่องกง	2863 4646
สำนักงานการศึกษาภูมิภาคเกาลูน	3698 4108
สำนักงานการศึกษาภูมิภาคตะวันออกเขตดินแดนใหม่	2639 4876
สำนักงานการศึกษาภูมิภาคตะวันตกเขตดินแดนใหม่	2437 7272
คำถามทั่วไปเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ	3698 3957

แผนกให้บริการจิตวิทยาทางการศึกษา

- ฮ่องกง 3695 0486
- เกาลูน 3698 4321/ 3907 0949
- ตะวันออกเขตดินแดนใหม่ 3547 2228
- ตะวันตกเขตดินแดนใหม่ 2437 7270

“SENSE” ข้อมูลการศึกษาแบบบูรณาการ และข้อมูลออนไลน์การศึกษาพิเศษ

<https://sense.edb.gov.hk>

- ข้อมูลเกี่ยวกับการช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
<https://sense.edb.gov.hk/en/types-of-special-educational-needs/intellectual-disability/index.html>
- “คู่มือสำหรับผู้ปกครองเกี่ยวกับวิธีการตั้งโรงเรียนเพื่อการศึกษาแบบบูรณาการ”
<https://sense.edb.gov.hk/uploads/page/integrated-education/guidelines/ieparentguide.pdf>
- คู่มือปฏิบัติการเกี่ยวกับ “แนวทางตั้งโรงเรียนสู่การศึกษาแบบบูรณาการ”
https://sense.edb.gov.hk/uploads/page/integrated_education/landing/ie_guide_en.pdf

กรมอนามัย

บริการประเมินเด็ก

<https://www.dhcas.gov.hk/en/>

บริการสุขภาพนักศึกษา

<https://www.studenthealth.gov.hk/eindex.html>

กรมสวัสดิการสังคม

<https://www.swd.gov.hk>